

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Dr. Szentpéteri Kun Béla beiktatása a debreceni református egyházmegye gondnoki tisztébe.

Folyó évi január hó 23-án a debreceni református egyházmegye rendkívüli gyűlést tartott, melynek keretében ünnepélyesen beiktatta az egyházmegye egyhangúlag választott új gondnokát: dr. Szentpéteri Kun Béla debreceni egyetemi tanárt és egyházkerületi tanácsbíróit. A beiktató gyűlés országos jelentőségű. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy Egyetemes Konventünk is képviseltette ott magát; úgyszintén egyházkerületünk és a szomszédos egyházak is.

Az életet sugárzó meleg szeretet s az egymásra találás boldog öröme hatotta át ezt a felemelő ünnepi gyűlést, melyről hű képet az által nyújtunk, hogy az alábbiakban közöljük és megörökítjük úgy az esperes megnyilvánulását és üdvözlő beszédét, mint az új egyházmegyei gondnok széles látókörű s nagy koncepciójú székfoglalóját.

Dr. Szász Imre esperes egyházmegyei gondnokot beiktató beszéde.

Nagytisztelendő és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Ne vegye senki dicsekedésnek azt a megállapítást, hogy debreceni egyházmegyénk a magyar református egyházi életben eleitől fogva jó hírnevet örvend s az első között biztosított helyet magának. Kétségtelenül előnyére volt és van az a körülmény, hogy Debrecen népes és buzgó gyülekezetével, Nagytemplomával, Kollégiumával és más intézményeivel egyik kebelbeli egyházának mondhatta és mondhatja. De ettől eltekintve is egyházmegyénk életének történetében sok olyan dátumot találunk, amelyben olyan események játszódtak le és íródtak meg, amelyek kihatással és elhatározó erővel voltak más egyházmegyékre, sőt magyar református egyházunk egyetemére is. Ilyen fontos és jelentőségű dátum ez a mai nap, 1939 január 23, amikor egyakarattal megválasztott gondnokunkat iktatjuk be hivatalába.

Nem azért jelentős ez a dátum, mert magas

méltóságot viselő embert választottunk meg és nyerhettünk meg gondnokunknak, nem is azért, mert országoshírű jogtudóst, egyházjogtudóst mondhatunk immár a magunkénak, még csak nem is azért, mert egyik kebelbeli egyház parókiájának szülöttét, papfiút köszönhetünk és üdvözölhetünk, hanem azért fontos és jelentős ez a mai nap egyházmegyénk történetében, mert *Szentpéteri Kun Bélát* választottuk meg és nyerhettük meg gondnokunknak. *Szentpéteri Kun Bélát*, az alázatos és igaz embert, a jó és hű embert, a kegyes és bölcs embert; *Szentpéteri Kun Bélát*, a zsoltáros és bibliás embert, a komoly evangéliumi embert, az öntudatos református embert. Ezért fontos és jelentős a mai nap egyházmegyénk történetében, de nemcsak egyházmegyénknek a történetében, hanem, mert ez a nap drága értékeivel átlépve egyházmegyénk területének határvonalát, dátummá lesz egész magyar református egyházi életünkben.

Méltóságos Gondnok Úr! Méltóságodnak ez az útja egy egyszerű, fehérremeszelt falusi templomból vezetett ide a gondnoki székbe. Csak néhány nappal ezelőtt volt abban a templomban, ahol édesanyjának kezét fogva, énekelte először a zsoltárt és rebegte el az első imádságot, továbbá ez az útja a temetőkerthől vezetett ide, édesatyjának és édesanyjának sírhalmá mellől. A templom és a temető az a hely, ahol az emberi lélek nagyon közel van az isteni szeretethez, ahol az emberi lélek megragadhatja a feléje nyújtott atyai jobbot, ahol az isteni szeretet magához öleli és megcsókolja az alázatos, az imádkozó emberi szívet. Bizonyára Méltóságod sok drága ajándékot kapott ezeken a helyeken. Az a kérésünk most Méltóságodhoz, hogy adjon ezekből az ajándékokból, a szeretetből, a hűségből, a kegyességből, az alázatosságból, a kötelességteljesítésből, a jóságból nekünk is, az a kérésünk, tegye lelkének e drága javaival széppé és boldoggá a mi életünket is!

Méltóságos Gondnok úr! Egyházmegyénk hivatalosainak, a palástos és palásttalan papoknak nagy

része tanítványa volt Méltóságodnak, tiz-húsz-harminc-negyven esztendővel ezelőtt ott ültünk a lábainál, hallgattuk tanításait. Kimondhatatlanul boldogok vagyunk, hogy újra a lábaihoz ülhetünk és hallgathatjuk beszédét és követhetjük utáiban. De kérem Méltóságodat, ölelje magához a többieket is, az ismeretleneket is, azok is mind igaz szeretettel és ragaszkodással vannak Méltóságod iránt. 160.000 református lélek nyújtja most Méltóságod felé a kezét és kéri áldott szívének szeretetét. Szeresse nagyon ezt a népet.

En, mint az egyházmegyének ezidőszerinti esperese, az elnöktárs, az egykori tanítvány, az igaz barát, az imádkozó társ, aki Isten kegyelméből abban a templomban hirdethetem az Igét, melyben Méltóságod kapta Istentől az első ajándékot, aki lakozhatom abban a házban, amelyben Méltóságod bölcsője ringott, felajánlom újra hűségemet, szeretetemet, szolgálatomat: barátságomat, kérem fogadja el.

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Mindezeknek utána dr. Szentpéteri Kun Béla újonnan választott gondnokunkat debreceni egyházmegyének gondnoki tisztségébe beállítom és beiktatom s átadom neki a gondnoki pecsétet, mint a hivatali joggyakorlás külső szimbólumát, azzal az imádságos kéréssel, hogy a jó Isten áldása nyugodjék meg mindennemű forgolódásán!

Dr. Szentpéteri Kun Béla gondnoki székfoglaló beszéde.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Megilletődve foglalom el ezt a helyet, nagyérdemű férfiak örökét.

Gondolok a még friss sebekkel gyászolt közvetlen elődömrre, akihez az ugyanazon helyen töltött ifjú kor sok kedves emlékezése meleg szálakkal fűzött. Az ő hosszú időn át megismert hűségét és buzgóságát mintául veszem, egyéniségének szeretet-teljeségét és szeretetreméltóságát utól nem érhetem.

Gondolok azokra, akik előtte álltak itt ört. Olyan nevek viselői, melyekkel a biharmegyei magyarság és a debrecenvidéki reformátusság közéletében századok óta újra meg újra találkozunk. Férfiak, akiknek az egyházi tisztség viselése nem a közéleti emelkedés alkalma vagy eszköze volt, hanem egyházunkhoz elődeiktől örökölt hűségű ragaszkodás, a Jézus Krisztus szolgálatára sóvárgás boldog eredménye.

Gondolok az egyházmegye most szolgáló tisztviselőire. Méltók minden tiszteletre és készek az egyházért minden jó munka végzésére. Most is, az üresedés tartama alatt, Nadányi Pál tanácsbíró szolgatársunk példaadó készséggel s hálára kötelezően teljesítette az egyházmegyei gondnok feladatait.

Ilyen férfiak utódául s ilyen férfiak elsőjél kívülről elhivatni: nem mutat-e olyan túlzott várakozást, melynek megfelelni nem tudok?

Hiszen igaz, ha az egyházmegye tisztikarának grémiumához nem tartoztam is, nem jövök idegenül. Kapsol ide az életem. Harminckilenc esztendeje, hogy a most három ország közt szétszakgatott máramaros-ugocsa egyházmegye világi aljegyzőjeként megkezdtem egyházunk szolgálatát, melyet az Úr Isten kegyelméből azóta megszakítás nélkül, különböző munkakörben folytathatok. Még inkább

kapsol a születésem. Az édesapám felszázadon át pásztorkodott az egyházmegye egyik községében, éppen abban, mely most esperesünk szolgálati helye. A templom tövében nőttem fel, ama kis református parókiák egyikén, melyek számos, nálam nagyon sokkal különb embert neveltek a hazának. Ott tanultam az édesapám szeretettől áthatott beszédéből megbecsülni a sajnosan mindinkább széthulló tör-ténelmi középosztályt, a nemzeti szellem nagyértékű őrizőjét. Ott ismertem meg a csodálatosan világos értelmű, lankadatlanul dolgozó, önmegtagadásig igénytelen, mégis alig emelkedő sorsú földművelő népet, a magyar élet erejének és megújulásának kiapadhatatlan forrását. Ott alakult ki lelkemben az igaz és jó pásztor: az édesapám példájából a magyar református egyház belső hivatalviselőinek képe, azért reájuk most is azzal a tisztelettel nézek, amelyet akkor megszoktam.

Igy ha most éppen kívülről jövök is, hazajövök ebbe az egyházmegyébe. Vágytam e hazatérésre. Nem arra, hogy egyházmegyei gondnok legyek. Sőt, a Deák Ferenc mondását alkalmaznám magamra: azért, hogy valaki jó kocsis, nem szükség szakácsa tenni. De vágytam arra, és a régi egyházmegyém elszakítottása óta fokozottan vágytam, hogy ha már az Isten kegyelméből szabad az egyház szolgálatában forgolódnom, lehessen valamely szerény munkakört ellátnom ebben az egyházmegyében is, amelynek területén élek és amelyhez gyermekkorom és nevel-tetésem minden emléke csatol.

Isten úgy akarta, hogy ez a vágyam jól elő-rehaladt koromban és képességeimet még erőm virágá-ban is próbára tevő feladatkör reámrüházásával teljesedjék. Am a vágyakozásom ehhez az egyház-megyéhez akkora s az egyházmegye hívó szava olyan kötelezően erőteljes, hogy még most is, még erre a nagy feladatra is vállalkozom. Semmi voltam ifjú erővel, semmi vagyok most is. Isten némely jó mun-kát végeztetett ezzel a semmivel. Ha ezen a helyen kegyelme eszközeül akar használni, övé a dicsőség.

Annak a tisztségnek, melyre elhívtam, két-száz év előtt, amikor felállították, koadjutor kurátor nevet adtak. Magyarra segédgondnok szóval fordí-tották és így nevezték egészen a debreceni zsinaton alkotott törvény életbeléptéig, 1882-ig. A segítés munkája, mely e cimbe foglalt gondolat szerint az egyházmegyei gondnokra vár, három irányú.

A bodrogkeresztúri konventen elsősorban arra gondoltak, hogy az egész szuperintendencia gondját viselő kurátornak segítsenek e koadjutorok, a maguk traktusa körében végzett munkájukkal. Csakugyan az egyházmegyei gondnok ma is segítőtársa az egyház-kerületi elnökségnek és aki nem akar az lenni, nem is vállalkozhatik erre a tisztségre. De a segítés nem áll-hat az egyházkerületi elnökség minden szavának magasztaló helyeslésében. Az segít igazán, aki nyil-tan elmondja véleményét, figyelmeztet a lehető hibára, s ha mégis esik ilyen, annak minél kevesebb zajjal helyrehozásán iparkodik, ha pedig bizalmas munkája nem eredményes, inkább félreáll, de az egyházra mindig káros hangos összetűzést elkerüli, sőt szükség esetén az ügy érdekében magára veszi a nem helyeselt eljárás kifelé való felelősségét. Negyedszázadnál hosszabb idő óta gyakorlom maga-mat a segítés e munkájában. Most, amikor ez hivata-losan kötelességemmé válik, az eddigi móddal kívá-

nom teljesíteni. A kitüntető bizalom, amellyel az egyházkerületi elnökség tagjai megajándékoztak, erre fokozott mértékkel kötelez.

Másik ága a segítségnek, amely az egyházmegyéhez tartozó egyházközségekre, egyházi intézményekre és az egyház testéhez tartozó iskolákra vonatkozik. Egyházi önkormányzatunk rendje azt kívánja, hogy mindenik alakulatunk elsősorban önmaga intézze az ügyeit. Bonyolultabb esetekben távolabbi erő megmozdulására is szükség lehet, ám ezt a segítséget lehetőleg egyházunk szervezetében keressük, annál inkább, mert másféle támogatás kéregetése sokszor felesleges, sokszor hiábavaló. Az egyházmegyében lelkészi hivatalt viselők mintegy kétharmada tanítványom volt. A tanároknak és tanítóknak pályatársuk vagyok. Ezekről elvárom, de a többi lelképásztor s valamennyi gondnok és presbiter szolgatársamtól is szeretettel kérem, hogy amikor szükségét látják, bármily egyházi közérdekű kérdésben forduljanak bizalommal hozzám. Egyet mindenestre megkapnak tőlem: annak az őszinte megmondását, hogy tudok-e valamit tenni vagy sem.

Magától értődően ebben a vonatkozásban annál inkább lehet szükség az egyházmegyei gondnok segítő munkájára, mennél több a baja s mennél kevesebb az ereje az egyházközségnek. Talán a kicsiny, de a maga ereje mértékével berendezkedett egyházközség kevésbé szorul rá, mint a terhe alatt roskadozó nagy. Ha tehát kevésbé tartom feladatommak a debreceni egyházközség ügyeivel foglalkozást, nem azért van, mert a debreceni a legnépesebb és legnagyobb vagyonú egyházközségünk. Hanem azért, mert a debreceni egyházközség ügyeiben nincs nehézség, és ha volna, bőven van annak elhárítására alkalmas ember. A debreceni ügyekbe egyházmegyei gondnok minőségben csak annyira avatkozom, amennyire a törvény mellőzhetetlenül kötelez, és mert önmagamnak felülvizsgálója nem lehetek, ilyen esetekben a presbitériumban fogok tartózkodni minden állásfoglalástól.

Szintígy az iskoláknál nem azért fordul a kicsinyek felé a tekintetem, mintha a nagyok nem volnának szívemhez forrva. Világszerte ünnepezték a debreceni Kollégium neve. Boldognak érezhetjük magunkat, hogy a magyar reformátusság e fellegvára a mi területünkön van. Ügyeinek intézése azonban csak parányi részben feladatunk. Másik országos hírű iskolánk, a Dóczy-intézet, szorosabb jogi kapcsolatban van velünk, de ami fenntartójáról, a debreceni egyházközségről áll, rá is vonatkozik. Fokozott figyelmünk tárgya az egyházmegye saját polgári iskolája, a berettyóújfalui. Még több gondot ad egyházközségeink számos elemi iskolája. A nagy egyházközségben azért, mert sok iskolával sok a teher, a kicsiben azért, mert ott a kevés is roskadásig soknak érzik. Vigyáznunk kell arra, hogy egyházunk e pótolhatatlan intézményei bármi okból ellenszenvessékké ne váljanak hittestvéreink előtt. Hiszen a rólkul lemondás nem szünteti meg, csak más címen viseltté teszi az iskolafenntartás terhét. A látszólagos és pillanatnyi előnyért egyházunk ez életerét elvágni nem való. Ezért iskoláinkat végső erőnk megfeszítéséig fenntartandóknak vallom.

A segítő munka harmadik és legjelentősebb része az egyházmegye kormányzására irányul. A bodrogkeresztúri konventen a kuratori intézményt épp azért

állították az egyházszerzetbe, hogy a lelkészi vezető a sok haragos elem közt, sok kedvezőtlen széllel szemben ne egyedül küzdjön az egyház hajójának kormányzásával. Az egyházmegyei gondnok ebben a vonatkozásban is csak segítő, tehát helyzete az espereshez olyan, mint az egyházközségi gondnoké vagy presbiteré a saját lelképásztorához.

Ezt pedig abban foglalhatnám össze, hogy tehetősége szerint végezzen el minden ráváró feladatot, de sohase akarjon rendelkezni. Az egyházi életben az elsőség vitán felül a lelkész szolgatársainkat illeti, nem a sokszor ismételt szállóige szerint, hogy ecclesia praecedat, hiszen kedves kurátor és presbiterestvéreim, mi mindnyájan ecclesia vagyunk. Hanem azért, mert ebben a körben ők a szakemberek és rajtuk van a felelősség túlsúlya. Egyházi szolgák vagyunk mi is, világi tisztséget viselők, de közülünk senki sem érezheti magáról azt, amit Kálvin a pásztorokról tanít, hogy a nap fénye és a levegő nem olyan szükséges a földi életre, mint az ő munkájuk az egyház fennmaradására. A lelkészi résznek kijáró elsőbbséget elismerném akkor is, ha az esperesi székben nem olyan kiváló, vezetésre mindenben alkalmas és mindenki tiszteletét kiérdemlő férfiú ülne, aminő Szász Imre. Mi közöttünk nem lesz szó elsőbbség kérdéséről. Az a régi és benső barátság, mely közöttünk fennáll, kizár minden ellentétet. Inkább attól tarthatok, hogy a szeretet nem engedi meglátni a gyarlóságaimat és hibáimat. Azért nagyon kérem őt, hogy ha, amint tudom, igazán szeret, amikor szükséges, dorgáljon meg négyszem közt, és viszont fogadom, hogy ha — ami lehetetlennek látszik — ő adna okot rá, inteni fogom, mint atyámfiát.

Szeretnék pár szót szólni arról is, hogy a három irányú segítő munka tartalmát miben látom. Semmiestre sem korlátozhatom az anyagi és egyéb időleges ügyekkel foglalkozásra. Patrónus lenni nem tudok, számtiszt lenni nem akarok. Nem is szabad elfelejtkezni arról, hogy mi királyi papság népe vagyunk. Azt is tudnom kell, hogy irányításra hivatott nem vagyok, célkitűzés nem feladatunk. Mégis egypár feladatunkról, mely keresés nélkül is előttünk áll, meg kell emlékezniem.

Tizenegy év előtt mondtam egy Budapesten tartott előadásomban a következőket: „Számot vetve azzal, hogy az általános fejlődés nem az egyházak állami támogatásának növelése, hanem a meglévő támogatásoknak is megszüntetése felé halad, amint a jó keresztyén ember minden este úgy igyekszik tisztában lenni a lelkiismeretével, mintha másnap reggel már nem ébredne fel, mi is igyekezzünk úgy megszilárdítani egyházunk életének belső anyagi alapjait, mintha a következő évben már semmit sem kapnánk az államtól. Inkább egy kicsit húzódjunk össze, de mindenünket amink van, a magunk erejére igyekezzünk építeni, mert ami az államhatalom tetszésétől függhet, nem hiába kapta a római katolikus egyház szóhasználatában a temporale nevet, valóban csak időszerint való.”

Aligha hiheti valaki, hogy az azóta elmúlt tizenegy év okot adott volna felfogásom változtatására. Hova inkább élénk mered a feladat, hogy egyedül a magunk lábán kell megállnunk. Ennek előfeltétele pedig nem az anyagi nagy jólét, hanem a lelki élet megújulása és megerősödése. A római

katholikus egyháznak egy fillérrel sem volt kevesebb vagyona ötven évvel ezelőtt, mint most, mégsem volt képes felényi eredményre sem, mint most. Mi ellenben ötven év előtt — a különböző fizetéskiegészítések előtt — jóval szegényebbek voltunk és mégis erősebbek, mint ma.

Az egyházban az anyagi megerősödés is a szellemi erőnek, a hit erejének következménye. Azért ma, amikor komoly aggodalommal tekinthetünk egyházunk anyagi szükségleteinek miként fedezése elé, elsősorban szellemi megújulásra, hitbeli megerősödéssel kell törekednünk és a nem-lelkészek segítőmunkája is mindenek felett erre irányuljon.

Ehhez pedig nincs szükségünk semmiféle útbaigazításra. Minden komoly megújulás, kivált egyházi téren, valójában nem egyéb, mint a jelen bűneitől megtisztulás és a régi jó idők igazságainak korszerű helyreállítása. Csak ki kell nyitni a szemünket és már látjuk, amit követnünk kell: az elődeink vallásos szelidségét, erkölcsi tisztaságát, egyszerűségét, áldozatkészségét, tiszta keresztyénységét és lelkes magyarságát, a szükséges újítások befogadására alkalmasságát.

Mi is adhatunk példát az Isten aláztatás tisztelében, buzgó templomozásban, otthon is rendszeres gyakori imádkozásban. Mi is megmutathatjuk, hogy lehet derűsen mulatni ledér és trágár szavak használata nélkül és lehet szigorú fegyelmet tartani utálatos káromkodás nélkül. Megmutathatjuk, hogy a keresztyén szelidség és aláztatosság nem meghunyászkodás és nem hízogató böklözés, amint a sokszor emlegetett kálvinista egyenesség nem gorombaság és nem feleselés. Mi is kiérdemelhetjük az őseinknek adott puritán nevet, ha beszédünkben, ruhánkban, egész életmódunkban tiszták és egyszerűek vagyunk, kerülünk minden cifraságot, kezdve a cím- és rangkorságon, befejezve a pénzéhség számtalan változatban jelentkező bűneivel. Mi is hozhatunk áldozatot egyházunk javára, ki anyagi adománnyal, ki pénzt érő szolgálattal, kitől mi telik. Mi is tehetünk bizonyosságot hithűségünkről, ha nem is gályarabsággal, legalább a gyermekeink vallási elajándékozásától tartózkodással. Mi is lehetünk öntudatosan reformátusok, vallásunk és egyházunk tanításának megértésére törekvők, jó útra vezetői azoknak, akiknek valami csak azért kellene, mert máshol úgy van, vagy, ami még rosszabb, valami csak azért nem kell, mert máshol úgy van. Lehetünk nyomatékos hirdetői és bizonyoságtévői az egyházi törvényünk elején írt tételnek, hogy a mi egyházunk a Jézus Krisztus közönséges keresztyén anyaszentegyházának része, tehát aki a keresztyéniséget bántja, nekünk ellenségünk, de aki a keresztyéniséget védi, annak nincs jussa minket bántani és a keresztyén, bár külső jelvényül nem használjuk, minket is jelent. Éppen a mi egyházmegegyezésünk, amelynek területén mi vagyunk a túlnyomó többség, adhatunk példát arra, hogy milyen a keresztyéni bánásmód a kisebbségi egyházakkal szemben. Elöljárhatunk a hű hazaszeretethez és a nemzeti eszmék odaadó és fegyelmezett szolgálatában, hisz ez nekünk, egy csepp vérig színmagyaroknak, Rákóczi és Kossuth katonái maradékainak nem is feladat, nem is büszkeség, hanem önként értendő szükségesség. Adhatunk példát a társadalmi bajokat orvosló szeretetmunka buzgó végzésében.

Atyáink nyomán haladva lehetünk az igazi nemzeti egység útmutatói is, hiszen ebben a mi körünkben kart karba öltve, vállat vállhoz vetve, egymás kezét megszorítva dolgoztak századok óta együtt a Nadányiak, Miskolczyak, Fráterek, Bernáthok, Szunyoghok, Fényesek és más jóvagyónú birtokosok nemcsak a tudós, de szegény prédikátorokkal, nemcsak a módos és művelt polgárokkal, hanem a föld egyszerű munkás népével akkor is, amikor ezek még az ő hatalmuk alatt álló jobbágyok és zsellérek voltak.

Elődeink példáján haladva, a hit erősítése, a szellem megújulása legyen célunk és nem kell féltenuink egyházunkat múló zavaroktól.

Másik kérdés, amellyel foglalkozástól nem lehet kitérnünk, a Debrecen-városi egyházmegegyezés már többször szóba hozott lehetősége. Ezt a fejlődést, egyházunk sok jelesével együtt én is természetesnek, sőt szükségképpen vélem. Csupán a megvalósítás idejéről lehet vita. A szétválasztást felfogásom szerint Debrecennek nem szabad siettetni, az egyházmegegyezés többi részének nem szabad hátráltatni. Ha minden szükséges előfeltétel megvalósulása előtt — pedig ilyen még sok van hátra — történnék a szétválás, a koraszületés Debrecennek ártana. Az idő teljességében akadékoskodás pedig kedvetlen színben tüntetné fel az egyházmegegyezés többi részét. Holott nincs oka félni a változástól, hiszen a kiválás után is elég erős marad. A többi huszonhat egyházközség lélekszáma még mindig meghaladja kétszeresét is némely kisebb egyházmegegyezésnek. A tisztántúli egyházkerületben is csak két olyan egyházmegegyezés van, mely mind az egyházközségek száma, mind a lélekszám tekintetében felülmúlja azt az egyházmegegyezést, mely itt Debrecen nélkül marad. Ez ügyben az előkészítés munkája bizonyára huzamosabb ideig tartó lesz és különös óvatosságot és fokozott szeretetet kíván. Előbbit kivált Debrecen, utóbbit elsősorban az egyházmegegyezés többi része oldaláról.

A harmadik előttünk álló feladatot félve említem meg, mert az országos politikába vág. Sokszor halljuk pedig a tanácsot — igaz, többnyire olyanoktól, akik maguk nem követik —, hogy az egyháztól távol kell tartani a politikát. Ezt így nem lehet helyesnek elfogadni. Az emberek együttélésének minden mozzanata kapcsolatban van a politikával, attól tehát az egyház sem zárkozhatik el. Nem is ezt kell kívánnunk, hanem azt, hogy akit az egyház a maga szolgálatára méltóztat, akár lelkész, akár más, se politikaért, se másért ne vállaljon magára olyan megbízást és ne tanúsítson olyan magatartást, ami az egyházi szolgálathoz nem illő. Tehát merem érinteni ezt a politikai vonatkozású feladatot, egyrészt mert jam peoximus ardet, másrészt, mert módunkban is áll teljesíteni és mert teljesítésével hazánkunknak, és magyar népünknek is nagy szolgálatot teszünk. Nevezetesen kövessünk el mindnyájan mindent, a körülöttünk élők felvilágosításával és az esetleg lázadó szenvedélyek már ügyis rövid ideig tartó türelemre intésével, hogy a küszöbön levő és a mi népünkre is nagyjelentőségű gazdasági reformtörvények a keresztyén eszmék és egyházunk elvei sérelmé nélkül a nemzet javára nagyobb megrázkódtatás elkerülésével érjenek célhoz.

Ezt a feladatot vállalni a nagy nemzeti érdek mellett nekünk azért is lehet, mert az egyik reform a mi szervezetünkben az elhatározásra és cselekvésre hi-

vatottakat egyáltalán nem érinti; a másik is a mi egyházmegyénkben, a mi egyházunk tagjai között alig hat valakire kedvezőtlenül. Mi tehát az elfogultság vádjá nélkül szólhatunk e kérdésekhez. Másrészt, ha sikerül elérnünk, hogy a mi körünkben e téren is minden ekesen és szép renddel megy végbe, ezzel nemcsak keresztyéni és hazafiúi feladatot teljesítünk, de a mi népünk nagy értelmi erejének és jóra valószínűségének is új bizonyosságát szolgáltatjuk.

Íme, tisztelt Közgyűlés, van tehát feladat előttünk bőven programkeresés nélkül is. Am a feladatok nagyságától és sokságától nem kell megremülnünk. Ne feledjük, hogy nagy a mi hatalmunk: Ahol ketten vagy hárman összegyűlünk az ő nevében, ott van velünk az Úr Krisztus. Ha egyakarattal vagyunk, minket sem kerül el a Szent Lélek. Tudjuk, hogy magunkban semmit sem érünk, de hinnünk kell, hogy Isten választott edényei vagyunk.

Öreg fejjel, rokkant erővel élénken él bennem a remény. Isten házam népévé tette ezt az egyházmegyét. Az Ige pedig azt igéri: Higyj Jézus Krisztusban és üdvözülni fogsz mind te, mind házadnépe. Én hiszek. Azért bízom, hogy üdvözülni fogunk.

Kérem az egyházmegyei gyűlés minden tagját, fogadjanak szeretetükbe, bocsássák meg gyarlóságaimat, segítsenek, hogy elvégezhessem az én futásomat örömmel és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól. Kérem arra is, adják át szeretetem nyilvánítását és testvéri üdvözlétemet mindama hitfeleinknek, akik ügyeink iránt érdeklődnek és köszönetemet az egyházmegye minden presbitériumának a teljes egyetértéssel előlegezett bizalomért, melyet meg nem érdemlek, de Isten segítségével megszolgálhatok.

Falusí glosszák.

Meglisztelő és megnyugvást kellő számunkra az a jelenség, hogy a Lapunkban közreadott, kiemelkedő cikkek visszhangra találnak olvasóink lelkében. Nem kiáltozunk tehát a pusztában s nem döngetünk beszögezett s leláncolt kapukat.

Az alábbiakban három összefüggő cikket bocsátunk közre. A két első püspökünk újról szóló válasza. Az utóbbi éles kiáltás a debreceni reverzalizáció kiadott megrázó vezércikkre.

Ezek az írások itt napvilágot látnak. De tudásunk van róla levelekből s élő szóval adott válaszokból, hogy a jelzett két vezércikk erőteljesen megmozgatta a közvéleményt országsteret.

A gondolatok kicserélésének életet jelentő s megújítást hozó munkáját a jövőben is készséggel vállaljuk s különös öröm számunkra, hogy éppen a falusi csöndből hangzik a kiáltó szó... Ezekben a kiáltásokban a mindeneget jóra vezérlő, megvilágosító és megvívó Lélek zúgását halljuk és érezzük.

PÜSPÖKÜNK ÚJESZTENDEI TESTVÉRI SZAVAI.

Tulajdonképpen az látszana kívánatosnak, ha hozzászólás nélkül a szívünkbe zárnók püspökünk újesztendei szavait. De meg nem állhatom, hogy élesen alá ne húzzam különösen a címrátot. Nem szózat, nem üzenet, nem is üdvözlés, még kevésbé nyilatkozat, vagy körlevél, legkevésbé kiáltvány, vagy proklamáció, hanem egyszerűen „néhány testvéri szó”. Tehát szívből szívbe szikrázó szó, a lélek beszéde, közvetlen közlés, amit a szeretet szívárványa színez széppé és mélyít tartalmassá.

Ezeknek a keresetlen szavaknak a mélyéről nagylobogású látomások fénylenek fel. Bizony, én mindjárt a bevezető soroknál keserű bűnbánatra fakadtam, mert megérezttem püspökünk minden szavából a megítélését, amiért engedjük kikopni személyes és közösségi hitéletünkben a férfias vonást és az eschatologicus beállítottságot: a reformáció egyházának két dörgőrejtő hullámvonulatát, amely

a maiság életkörében már-már homokba fulladt. Ha nem mondja, akkor is kiérzem püspökünknek minden sorából azt a vágyát, amely a lágy szemlélődés révületéből kiemelkedő és a portörő s vízseppszámlálgató aggodás talajáról szép egyenes kőre állított s a halállal farkasszemet néző és az ítéletre tudatosan készülődő és minden életváltozást sub specie aeternitatis szemlélő és átélő ősréformátus és egyedül keresztyén embertípus hadseregét kívánja csatasorba állítani.

Milyen mélységes öröm hatott át annak a meglátására, hogy püspökünknek nagyon fontos a mit cselekedjünk és hogyan cselekedjünk mellett, annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy kikkel és milyen felépítettségű lelkülettel cselekedjünk a cselekedni valókat?

Ha ő a háta megett felzárkózó falanksz szellem-erkölcsi fémjelzése után érdeklődik és megálmodja azt a hadsereget, amely a Krisztus fővezérlete alatt és a hajnali kürtösök harsonáinak hangjára, az őrállók éjszakai kiáltására a XLVI. zsoltár biztos hitével harcolja meg a nemes harcot, akkor nekünk, a közkatonáknak, a falu porában fuldokló egyszerű harcosoknak, a sokszor rozsdásfegyverű és aludozó őrszemeknek is szólnunk kell a mi álmunkról, ami nem a diktátor lefelebeszélő hanglejtésével, gesztusaival, nem az órákulummondó behunyt szemével, nem a parancsuralom pápistikus tiarájával tükrözi a szemünkbe a püspök alakját. Szinte elgondolhatatlan merészségnek látszik papát álmodni a debreceni Nagytemplom katedrójára. Ha mégis ilyen elferdültségek tünetkeztek volna, az lehet a korszellem lecsapódása, a lelki és erkölcsi fáradság jele, a személyi felelősséget elhárító kézmozdulat, a minden terhet egy vállra halmozni akaró kényelemszeretet, de a tisztultabb forrásokból is eredhet ez a nagyon rosszul kifejezett vágy. Egyszerűen abból a szükségérzetből, amely az erős kéz irányítását, a trombita biztos zengését, a lendítő erőt, a jóleső jóváhagyást, az elteveszthetetlen útmutatást, a fegyelem komolyan vett gyakorlatát és a tanács forrását éhezte és szomjazta meg. Kétségtelenül el-

ismerjük nagyon sokan, hogy a papizmus és fűhrerizmus dogma infallibilitásával és totalizmusával kacérkodók hibás fénytörésben és elvétett átszínezésben képzelték el a magyar református püspök hivatását, ezeknek rendibe tartozni nincsen semmi indításunk: de azt is kétségtelenül jogosnak, az élet parancsának, a kor követelményének és a jövő biztosítékának látjuk és tartjuk, hogy mindenikünknek mellettünk és felettünk álljon a püspök, a testvér, az idősebb, tágabb látókörű, nagyobb szívű testvér: forró kézzorításával, amiért is ez a tisztultabb indok sohasem fogja abbahagyni a püspökünk szíve, esze, hite, keze szüntelenvaló keresését, különösen azóta, amióta az újesztendei testvéri szavak sokónkat szíven ütöttek, új harcra lendítettek és új látásokkal sugároztak be.

Nem szándékom az újesztendei munkaterv bírálata; csak egyetlen őszinte nyilatkozattételre vágyom. A nagy többség úgy fogja fel püspökünk programját, mint az Úr napi parancsát, amelynek betöltésében a legkisebbnek is osztoznia kell a fegyelmezett katonai szívósságával, győzelemhitével, halálraszántásával, magaegető áldozatkészségével. A püspökünk által feltérképezett stratégiai útvonal nem csak az éltisztes irányvonala, hanem a menetelő és harevonalba fejlődött katonaké is. Éppen ezért megajánljuk: munka, imádság, felelősség, szolgálat és áldozatközösségünket még akkor is, ha a percek és órák kereteire beszűkült jelenlegi közérdeklődés és közvélemény egyik-másik nagyon égetően időszerű pontot félreértene is és támadna is a haditervben, ha a joggal, vagy jogtalanul a számonvétel bírói székébe kapaszkodók a lebírálás és letorkolás főlényével ütnének is vissza reá...

Sárándi Lajos.

EGY VEZÉR SEREGE EGY PARANCSRA HALLGASSON.

Sohasem volt nagyobb szükség arra, hogy a református egyház hatóságaiban és tagjaiban egyaránt sónak érezze magát és ennek minden következményeit vállalja. Az árral úzásnak meg kell szünnie. A szavaknak tettekkel való kicserélése olyan szükség, ami egyedül mentheti már csak meg az erkölcsi értékeket.

Ezeket az értékeket az egyháznak kell megmenteni, mert ha a világ hatalmasai vezéri alapon vállalkoznak erre, akkor a teljes csőd elkerülhetetlen. A világ hatalmasaira is, meg az egyházra is. A kétfelé sántikálásnak meg kell szünnie. Úgy belmissziózni, hogy a bibliakörök estéjén később füzértánc következzen; úgy ifjúságosdit játszani, hogy az ifjúsági összejöveteleken a forma alakul a formálandóhoz, hogy el ne apadjon a résztvevők serege; egyházat kormányozni úgy, hogy a kormányruznál a farkasokkal üvöltők, vagy a közreputások vannak többségben: nem lehet tovább, az egyház lényegi értéke kockáztatása, illetve elvesztése nélkül. A hitélet vesztett egyház nem több, mint egy profán kaszinó, ahol már semmi sem kötelez.

Mind az egyháznak, mind szolgálóinak el kell hagyni a páholyból való nézés kényelmét. Le kell vetnie a gyöngéségnek még a látszatát is. Félre kell állítani azokat, akik úgy gondolják, hogy az egyház

minden életmegnyilvánulásának — éppen a gyengesége miatt — számot kell vetni és viszonyulni kell a világhoz. Az egyház így csak statisztikai tétel marad, amivel jöllehet majd szórakozni, de ki venné komolyan csak egyetlen szavát is.

Elsősorban legyen törvény az Egyházi Törvény. Vegyék komolyan a kormányzók és kormányzottak egyaránt. Ha fogyatékos, most itt lesz rá az alkalom a Zsinaton: ki kell egészíteni; ha valami van benne, ami nem szolgálja célját: el kell törölni. De ami megmarad belőle, azt végre kell hajtani. Végrehajtani ritisban és fegyelemben egyaránt. Vissza kell állítani az egyházközségek bíróságainak a tekintélyét. Mihelyt tekintélye lesz, azonnal kevesbedik a dolga.

Hányszor kerül dolgvégző lelkipásztor abba a kellemetlen helyzetbe, hogy foggal feltett kérdésekre nem tud mit válaszolni. Ha azt kérdezik tőle: miért nem szabad a mi gyülekezetünkben éneket diktálni? Miért nem szabad a mi gyülekezetünkben templomszékét árverezni? Miért nem szabad a mi gyülekezetünkben szombat napon lakodalmazni? Miért nem szabad a mi gyülekezetünkben temetésen fütől-fától komolytalan rigmusokkal búcsúztatni? Miért nem szabad az itteni református embernek búcsúra járni, sirokat kivilágítani?

Miért? Miért? Amikor a többi néven nevezett gyülekezetekben ez mind szabad.

Hát szabad?

Ha szabad, akkor ne különködjön senki. Engedje.

Ha nem szabad? Akkor meg ne engedje senki. Se gyávaságból. Se politikából! Mintahogy megcsodált első fecskéként boldog örömmel köszöntöttem a főtiszteletű Püspök úr egyházi bált eltiltó rendeletét. Az első tettet, amelyik különbséget tesz az egyház és a bálti impresszárió között. Az első tettet, amelyik szakít a világgal, de annál határozottabban áll az egyház és annak Ura mellett. Köszöntöm ezt a tettet azoknak a lelkipásztoroknak a nevében, akik évek óta állják az egyházi bált rendezők pergőtűzét: „*ha nem enged egyházi bált, fedesse be a templomot a saját zsebéből*”.

De jönnie kell a többinek is. Legyen törvény a fényűzés, a tékozlás, részegség, botrányos élet és a köszívűség ellen. Ne ülhesen kuratori székben, aki nem példa mindenben. *Ne lehessen presbíter, aki lemosolyogja a belmissziói munkát.* És ne lehessen tanító, aki titkon aláaknázza a lelkipásztor toborzását. *De ne lehessen lelkipásztor sem, aki önállóságát addig viszi, hogy soha semmiben nem hajlandó engedelmessé válni annak a törvénynek, amelyik az egyetlen célok érdekében egyetemes hatással állít korlátot az önkénynek.*

Egyházfegyelmezésben, reverzálsharcban, a vasárnap megszentelésében, liturgiában, ünneptartásban, templomi szék ügyben, a missziói munka egyöntetűségében, egyházkormányzásban szűnjön meg mindegyik egyéni akció. A cél tiszta ismeretében, az eszközök jól megválasztásában, harcmodorban, bátorságban, a tehetetlenség elvetésével, hitvalló kiállással, egyöntetűen egy Vezér parancsszavára lehet csak győzelemre menni!

Pethó Károly.

TÚLOLDALI RECEPT A REVERZÁLIS SZERZÉSHEZ.

(Ízelítő a magyar kultúrharcból!)

A debreceni református egyház reverzális mérlegéről e lap előző számában megjelent cikk adta az ösztönzést, hogy ismertessem az alábbi recepteket:

1. Debrecenből levelet kaptam egyik lelkész barátomtól, hogy vigyázzak, mert egy debreceni állami alkalmazott községemből akar elvenni egy református nőt, de katolikus az illető és felettesei, amint megtudták szándékát, azonnal munkába vetették, hogy feltétlenül reverzalist vegyen a katolikus egyház javára, különben kellemetlensége lesz.

Minden lehetőt elköveztünk a református nő református lelkész rokonával s rokonságával együtt, de hiába. Győzött az állami alkalmazás és az állami nyugdíj. „Nem kell kapálni-kaszálni!”...

Tanulság: Debrecenben vigyáznak ugyan a mi lelkészeink és vidékre is kiterjed figyelmük, de ottan nem annyira a r. kath. papoktól tartanak (maga az a völegény is megvallotta, hogy azoktól nem félt), hanem a r. kath. hivatali felebbvalók hatalmától félnek. Már nem vallási harc ez, hanem kultúrharc. Íme ezért nevezetetik ki református városokba a más-vallású hivatali felebbvalókat? Ezeket ezért gyűjtik a *Manrézába*?

Ez esetben azonban az is ellenünk játszott, hogy a mennyasszony ezt a kommandálás útján jött „szerencsé”-t semmi szín alatt nem akarta elszalasztani, hiszen annyit elszalasztott már!... Később majd kiviláglik, hogy „szerencsé”-je volt-e, de már van egy katolikus gyermekük.

Gondolkozhatunk rajta: a katolikus papság nyert-e csatát, vagy a katolikus intelligencia?... Azt hiszem az Úr Jézus sir ezen a csatán!...

*

2. Feleségemnek sok állami tanítónő barátnője van. Egyik gyakran meglátogat bennünket és panasolja, hogy völegénye róm. katolikus és egy másik nagy református városban (tehát ez már nem debreceni eset) állami szolgálatban van. Amint megtudták jegyváltásukat, azonnal hozzáfogtak a reverzális követeléshez. (A mennyasszony református.) Itt azonban csak szépen. Hol egy jóképű káplán, hol egy magasrangú pap vizitelt nála és az elképzelhető minden módon: érvekkkel, kölcsönkönyvekkel, névnap i s újévi üdvözetek küldése által, síma vitatkozások által stb. stb. próbálták rávenni, hogy adjon reverzalist a róm. kath. egyház javára. A völegény próbálkozásai gyengék voltak. Intelligens, református testvérünk szilárdan állott. Felszereltem magam is különböző tanácsokkal. Most Kálvin Institutioját kéri!...

Ott tartunk, hogy a gyűrűt vissza adta a völegényének, mire az otthagya állami alkalmazását és a gyűrűt újra felhúzta a mennyasszony ujjára, de hogy mit kellett ennek a református mennyasszonynak kiállania a túloidali ostrom miatt, az minden képzeltet felül múl. Istennek hála kitart... Hogy a völegény is mit állott ki, gondolhatjuk.

Talán mondanom sem kell, hogy azon a református vidéken az állami iskola igazgatója róm. kato-

likus, de testvérünk kitünő tanítónő!... Kitétték tehát a tanyára!...

*

3. Volt egy gör. kath. vallású tanár barátom. A fővárosban tanított. Miért, miért nem, állását vesztette. Gyakran bejárt hozzám. Nem egyszer talált kapálgatva a kertben. Áradozott a református egyházzal és papjainkról. (Boldogan sóhajtottam: bár úgy volna, ahogy ő látja. Tehát mégsem állhatunk olyan rosszul!?)

Egyszer ujságolta, hogy át akar térni a gör. katolikus vallásról a róm. kath. vallásra, mert (és ezt meggyőződéssel mondta) akkor újra kap állást. Valószínű, hogy rájött azóta, nem lehet átérnie...

Ez csak egyszerűen jellemző arra a tényre, hogy mit tart a közhiedelem és hogy a „Farkas és bárány” meséjét sem restellik felújítani némely túlbuzgó receptgyártók odaát, amikor azt mondják, hogy a jogaitak megnyirbálták Magyarországon!... Ki és mit?...

Szeretném azt mondani: „Risum teneatis”, de könnyeim törnek elő!...

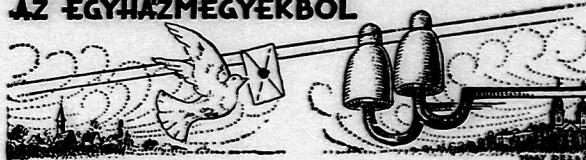
*

4. Az actio catholica egyik vezető harcosával ebédeltem együtt pár éve. Addig nem találkoztunk. Bemutatkozás után azonnal megmondta melyik faluból való vagyok. Minden egyházi ujságunkat elolvassa. Fentieket ajánlom szives figyelmébe és kérem, hogy saját érdekükben ne bántsanak bennünket. Jaj volna nekik, ha mi nem volnánk!...

Mi pedig, Testvérek, ne hagyjuk, ne hagyjuk zászlónkat. Jézusé az!

Kósa Béla.

HIREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Balmazújváros Református Ifjúsági Egyesülete december 4-én rendezte tagavató ünnepélyét. Tamás Ferenc 16 ifjút avatott fel.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Makón novemberben a diákok és a tanoncok külön-külön több csendes napot tartottak. Ennek áldásos hatását remélhetőleg hamarosan meg fogja érezni a sok vihart kiállt makói KIE.

Szegeden Muraközy Gyula budapesti, Kálvintéri lelkész tartotta az ünnepi előadást a Református Élet sajtódélutánján január 15-én, vasárnap délután öt órakor a Tisza-szálló nagytermében. A sajtóvasárnap a legszebb eredménnyel zárult.

A szegedi Lorántfy Zsuzsánna Egyesület szokásos munkadélutánjait újra megkezdte. A leányok

kedden délután, az asszonyok csütörtökön délután ötórai kezdettel jönnek össze az egyház gyülekezeti termében.

Evangelizációs hetet tartott Bakó László szegedi lelkész január hó 4-től 8-ig Ócsodón. Isten úgy megmozgatta a gyülekezetet, hogy a naponként két alkalommal is tartott lelki-találkozóan átlag ezren vettek részt az ócsódi református hívek közül.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A debreceni református tanítótestület folyó évi január hó 19-én az egyház tanácstermében nagy érdeklődéssel kísért gyűlést tartott, melyen Uray Sándor debreceni lelkész az amerikai nevelésügyről és iskolákról, Szabó Károly igazgató az egyenlő írásformáról, vitéz Úry Lajos tanító a szabványos irkákról tartottak áldásos és építő előadásokat. A tanítótestület egyhavi fizetése egy százalékát ajándékozta fel a Dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző jubileumi alapja javára.

*

A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület „KIE-munka” című lapjában erőteljes hangon szót emel azért, hogy a református templomok ajtóit ne csak az istentiszteleti időre táruljanak fel, egy-egy órára, hanem napközben is nyitva tartassanak, azért, hogy vágyó lelkek, az élet zaklatott útairól, néhány csendes percre oda betérhessenek, megcsendesedjenek, megpihenjenek s fohászkodjanak. (Érdekesnek tartjuk megjegyezni itt, hogy a külföldi protestáns templomok ajtóit napközben tényleg nyitva tartatnak; a padokon Bibliák vannak kihelyezve az egyéni áhitattartás céljaira. E sorok írója volt olyan külföldi templomban, ahol az orgona, egy automata-szerkezet beillesztésével, állandóan halkán játszott. Természetesen a templomok ilyen nyitvatartása esetén inspekciós felügyeletről rendszeresen gondoskodni kellene.)

Józsán komoly ifjúsági munka folyik. November 27-én meglátogatta őket Tamás Ferenc konventi ifjúsági lelkész.

Nyakas László konyári református kántortanító, Szegeden a „Dalosvilág” zeneműkiadó és zeneművészeti folyóirat országos nótapályázatán „Szép szemedből...” c. dalával diszoklevelet nyert. Budapesten, a „Magyar Zenész” zeneműkiadó vállalat nótaszöveg megzenésítési pályázatán pedig a „Semmi jóval...” című vers megzenésítésével első helyezést ért el. — (Nyakas Lászlóktól várjuk egyházi ének-irodalmunk megújítását: ezen a téren volna első helyen szükségünk ihletett ifjú munkaeőrökre... Szerk.)

A **berettyóújfalui** református Nőszövetség január 8-án este a Levente-ház nagytermében szegénységélyezés céljaira szeretetvendégséget rendezett, amelyen mintegy 600 főre mező egyháztag vett részt. A szeretetvendégség tartalmas műsorának kiemelkedő pontja Dr. Incze Gábor budapesti vallás-oktatási igazgató „Református magyarok és a jövő” címen tartott és nagy érdeklődéssel hallgatott előadása volt. A tisztajövedelem 220 P.

A **debreceni egyházmegye** tanácsbírájává választotta Dr. Kállay Kálmán debreceni egyetemi tanárt és Ördög Lajos biharnagybajomi lelkészt, egyházmegyei főjegyzőt.

FELVIDÉK.

Beregszász az első felvidéki református gyülekezet, amelynek ifjúsága bejelentette az országos központhoz való csatlakozást! Borbély Károly titkár ezt írja levelében: „Örömmel jelentjük, hogy Isten kegyelméből nálunk Beregszászon is megalakult a KIE református ága. Ezennel jelentkezünk, hogy vegyetek be a szövetségbe! Jöjjetek segítségünkre gyenge, erőtelen, semmi nélkül való, de dolgozni, szolgálni akaró ifjúságnak!”

Nagy szeretettel és őszinte örömmel köszöntjük a beregszásziakat abban a reménységben, hogy példájukat nemsokára a többi felvidéki ifjúság is követi.

A **berégi egyházmegyében** január 24—27-ig négy körzeti konferencia lesz Kelemen Gyula esperes, Dékán Elek missziói előadó és az ifjúsági titkárok vezetésével. A konferenciák helyei: Tarpa, Vámosatya, Gergelyi és Tiszaadony.

FELSŐSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

Körzeti leánykonferenciák. A felsőszabolcsi egyházmegyében nov. 15—23. napjain tartották a körzeti leányegyesületi konferenciákat. Konferencia Eperjeskén, Újkenézén, Papon, Lövépetriben, Gégenyben, Petneházán, Rétközberencsen, Dombrádon és Bezdéden; tehát kilenc helyen volt. Az előkészítő munkát Papp K. Jenő egyházmegyei ifjúsági megbízott végezte. Előadók Kiss B. Juliska és Kovács Bálint konventi ifj. titkárok voltak. „A világ nyugtalan, vár valakit”: ez volt a konferenciát nyitó igehirdetés alapgondolata. „Kié vagyok, kié leszek?”: e körül a két cím körül csoportosultak az előadások. Kovács Bálint, a leányok számára különösen Kiss B. Juliska, előadása megrázó erejű, lenyűgöző volt. A konferenciákon tevékenyen közreműködött Kiss Lajos felsőszabolcsi esperes. Ezt a körzeti konferenciát úttörőnek szánta a belmissziói értekezlet. Valóban az is volt. Úgy Kovács Bálint, mint Kiss B. Juliska egészen közelférkőztek a leányszívekhez annyira, hogy a megjelent leányok szinte fogadalomszerűen vállalták — ahol még nem volt — a Leányegyesület megalakítását: amíg több helyen ugyanis szép munka folyik, még mindig vannak gyülekezetek, ahol teljesen hiányzik a leánymunka. Kiss B. Juliska konventi megbízatása kellő időben jött. Minden remény megvan rá, hogy a jövő körzeti konferencia idején minden gyülekezetben lesz Leányegyesület.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A **hevesnagykunsági** egyházmegye 1938 dec. 29-én tartotta közgyűlését Szolnokon, a Vármegye-háza tanácstermében, Gaál István esperes és Dr. Kuszka István gondnok elnöklete alatt.

Előző délután a missziói bizottság tartott ülést s azon, a rendes tárgyak mellett az Egyetemes Konventnek 351—1938. sz. s a Nőszövetségek ügyével foglalkozó határozata keltette a legnagyobb érdeklődést. A felszólalásokból kitűnt, hogy mindenki igazán szívén viseli a Szeretetszövetség dolgát s őszinte tisztelettel hajlik meg az indítványozó sze-

mélye s a minden gyülekezetet egyformán elkötelező határozat előtt, de nem titkolhatja el aggodalmát annak végrehajtásával szemben.

Az egyházmegyei gyűlésen 103 pontos, hatalmas tárgysorozat került tárgyalás alá. Esperes lelket megragadó imádsága után, a magasan szárnyaló gondnoki megnyitó beszéd kapcsán az egyházmegye hódoló szóval s örvendező szívvel köszöntötte országgyarapító nagy fiát, Kormányzó úr öfömméltóságát.

A közgyűlésnek most nyílt csak alkalma, hogy fájdalmas kötelességét teljesítve kegyelettel áldozzék néhai való alkotótárgya, b. e. Maklár Károly püspök emlékezetének. A kegyeletes aktus után a bizakodó ragaszkodás meleg érzésével köszöntötte új püspökünket, aki Isten kegyelméből, a természet rendje szerint a nagy előd nyomdokába lépett.

Következett az új világi tanácsbíró, gróf Waldeck Hubert beiktatása, a számvevőszék elnökének és tagjainak, valamint 14 új tanítónak eskütétele s az új törökszentmiklósi lelkipásztornak, vitéz Dr. Marton Józsefnek szóló testvéri köszöntés. Majd a referensek gondosan előkészített jelentéseiben gyorsan pergett le a tárgysorozat: népiskolai, missziói, anyagi ügyek, a különböző bizottságok, tanácsok, kiküldöttek megválasztása s az egyházközségek felterjesztései, közöttük néhány, egyhangú határozattal megoldott elvi jelentőségű kérdés.

Mindezek között ismét a fent idézett konventi határozat váltotta ki a legtöbb hozzászólást. Kialakult a vélemény, hogy a várt siker helyett folyton csökkenő anyagi eredmény lesz a határozat végrehajtásának következménye, vagy pedig, ami szintén félsz, egy, az önkéntes adakozásból kinőtt új adónem. (Lásd: közalapi járulék.) Az eddig sok helyen már komoly lelki munkát végző s az ezután megalakítandó, a Konvent 90—1934. sz. határozatával éppen lelki munkára rendelt nőszövetségek is mindenképpen adóbehajtó szervvé degradálódnak. Vagy, ami egészen bizonyos, teljesen elnéptelenednek. A mezőtúri egyház beadványa értelmében az egyházmegyei közgyűlés átirattal fordul ez ügyben minden egyházmegyéhez.

A közgyűlés délután 2 óra körül ért véget. Három órákor bírósági ülések kezdődtek. A legkényesebb bírósági ügy egyházmegyei gondnokunk tapintatos és bölcs fellépése következtében, Istennek hála, békés úton intéződött el. (Ez a tudósítás mult-kori lapunk anyagának lezárása után érkezett. Szerk.)

NAGYKÁROLYI EGYHÁZMEGYE.

A nagykárolyi egyházmegye református női tábora körzeti konferenciákat tartott Hodászon, Ópályiban és Szamosszegen. Mindhárom helyen a konferenciát Fóris Lajos esperes vezette, rámutatva a női munka komoly jelentőségére és hivatására. Fazekas Lajosné titkár, konventi megbízott és Boross Mihály belmissziói előadó a női munka megszervezésének szükségességéről és módzatairól tartott előadásokat. Az igehirdetői szolgálatokat Nagy Gyula gebei, Boross Mihály vitkai és Peleskey Sándor nagydobosi lelkipásztorok látták el.

A nagykárolyi egyházmegye női tábora körzeti konferenciákat tartott 1938. évi december 8—10. napjain Hodászon, Ópályiban és Szamosszegen. Mindhárom helyen Fóris Lajos esperes vezette a kon-

ferenciát, rámutatva a női munka komoly jelentőségére és hivatására. Fazekas Lajosné titkár, konventi megbízott és Boross Mihály belmissziói előadó a női munka megszervezésének szükségességéről és módzatairól tartott előadásokat. Az igehirdetői szolgálatokat Nagy Gyula gebei, Boross Mihály vitkai és Peleskey Sándor nagydobosi lelkipásztorok látták el. A konferenciák megrendezéséért úgy az egyházmegye esperese és belmissziói előadója, mint az említett gyülekezetek lelkipásztorai és leányegyesületei buzgó tevékenységet fejtettek ki.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A fehérgyarmati református egyház a fenntartása alatt működő egyesületek és a gyülekezet tagjainak munkája és áldozata segítségével az elemi iskolás gyermekek karácsonyi felruházása alkalmából 156 tanulót részesített ruhasegélyben 759 pengő értékben. Kiosztásra került: 14 pár csizma, 2 pár cipő, 34 drb fiú felsőruha, 12 drb kész leányruha, 50 méter leányruha-anyag, 17 drb leány alsóruha, 27 drb fiú alsóruha, 1 drb szvetter és 5 drb felső nyakkabát.

G Y Á S Z R O V A T

Id. Biberauer Richárd,

a budapesti „Fildelfia” diakonissza-intézet megalapítója és a Bethesda-kórház igazgató-lelkésze Budapesten, 67 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Ifjú éveiben hosszabb külföldi tanulmányutakat tett; külföldi kapcsolatait itthoni működésében, sőt közegyházunk javára is gazdagon értékesítette. Mint kezdő hitoktató Kolozsváron gondolt s az ottani theologus ifjúság lelki gondozásába is áldásosan bekapcsolódott. A Bethesda-kórházat 35 évig vezette. Ezen szolgálatáról hű képet vázolt koporsója felett Dr. Ravasz László püspök, amikor többek között ezeket mondotta: „Itt volt igazán otthon és itt bontakoztak ki rejtett karizmái... A szolgálatnak nagy művésze, nagy gyakorlója s a szolgálatnak ezért lett tanítómesterévé... Nem volt semmi más öröme, semmi más foglalkozása, semmi más szolgálata: el nem lehetett képzelni a Fildelfián kívül soha, nem lehetett más szolgálatban foglalatosnak látni, ez volt neki mindennapi nap-számja... Ebben a munkában elfogyatkozott az ő élete.” Munkájába hűséges utódot állított még életében, legnagyobbik fiát, kinek nevét egyházi közéletünkben jól ismerjük. A jó pásztor emléke legyen áldott.

Dr. Ravasz Árpád,

a budapesti Lónyay-utcai református főgimnázium nyugalmazott igazgatója, c. főigazgató, a Cserkész-szövetség tb. elnöke, folyó évi január hó 10-én elhunyt. Nagy részvét mellett temették jan. 12-én. Az elhunyt főigazgató nagybátyja volt Dr. Ravasz László püspöknek. A B. F. R. A.

Nagy Béla

nyugalmazott sárospataki református theol. professzor 62 éves korában, január 17-én, hosszas szenvedés után Nyíregyházán elhunyt. Büszkesége volt egyházkerületé-

nek és kollégiumának; itt bontogatta fényes tehetségének szárnyait; előbb szénior és gimnáziumi segédtanár, majd hosszú külföldi tanulmányútja s párévi egri lelkipásztori szolgálata után theol. akad. tanár s ismételten theol. akad. dékán lett. Eseményekért hevülő lelke folyton új és új szolgálatok tüzeiben égett az őt nevelő Alma Mater és az Anyaszentegyház szebb jövője eljöveteleért. Vivódásai és magasan szárnyaló lelkének látomásai országos viszonylatban is megbecsülést és szeretetet váltottak ki személye iránt. Ezt a lelket sugározta mindaddig, míg a *testébe adatott tövis* mindenképp fájdalmára meg nem akadályozta őt a Főiskola, az Anyaszentegyház és a nemzeti közélet szent céljainak további szolgálataiban. Az elhunytban Dr. Nagy Barna sárospataki teológiai akad. tanár édesatyját gyászolja, akinek élete végét besugározta az az öröm, hogy fia az ő egykori tanszékén utódjává lett. A B. F. R. A.

Id. Ary Lajos nyugalmazott református tanító 67 éves korában elhunyt. Egriben, Szatmár megyében született. Tanulmányait Debrecenben végezte s oklevelet szerzett a debreceni református tanítóképzőintézetben 1893. évben. Tanítói működését Szamosdóbon kezdte meg 1892-ben. Oklevele megszerzése után azonnal, mint rendes tanító, Földesre választatott meg s ott működött 1893 szeptember 1-től 1904 szeptember 1-ig, attól kezdve pedig nyugalomba vonulásáig: 1931 nov. 1-ig a püspökladányi református elemi népiskolának volt érdemekben gazdag tanítója. A B. F. R. A.

Dr. torzsay-Bíber Gyula nyugalmazott köz-igazgatási bírósági tanácselnök, a budapest-kelenföldi református egyházközség főgondnoka, a budapesti egyházmegye tanácsbírája január 18-án elhunyt. Fitestvére volt néhai Bíber József volt bakonszegi lelkésznek. Kiváló harcosa volt a magyar nemzeti gondolatnak. A B. F. R. A.

Dedinszky Jenő református segédlelkész, ifjú élete 27. évében, hosszas szenvedés után, szelid lelkét visszaadta Teremtőjének; január 20-án hunyt el és január 22-én temették a debreceni Köztemetőben. Szülei, testvérei, rokonai és szolgatársai gyászolják a korán elköltözött ifjú lelkipásztort. Áldott legyen emlékezete. A B. F. R. A.

Dr. tolesvai Mezőssy Béla Lapunk zártakor vettük a gyászjelentést Mezőssy Béla haláláról. 69 éves korában, f. jan. 19-én, Isten kegyelmes akaratából, rövid szenvedés után csendesen elaludt. Jelentős politikai szerepe volt; rövidebb ideig földművelésügyi miniszter is volt. De résztvett egyházi közéletünkben is; egyházkerületünk tanácsbírói megbízással tüntette ki, amely szép tisztet ifjú kora óta viselt; így ő volt egyházkerületünknek egyik legrégebb tanácsbírája. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

K Ü L Ö N F É L É K

Egyházkerületi gyűlések. Egyházkerületünk Elnöksége folyó évi február hó 1-én (szerda) délelőtt 9 órára, a debreceni Kollégium dísztermébe, egybehívta az *egyházkerület rendkívüli közgyűlését*. Legfontosabb és halaszthatatlan tárgya ennek a közgyűlésnek a zsinati képviselők igazolása s a leg-

sürgősebb, halaszthatatlan ügyek letárgyalása. Febr. 1-én délután 3 órakor egyházkerületi bírósági ülés lesz a Kollégium kistanácstermében. (Rendes egyházkerületi gyűlés csak az ősszel, előreláthatólag november hó folyamán tartatik.) A február elseji rendkívüli közgyűlést megelőző szokásos bizottsági gyűlések a következő sorrendben tartatnak: Január 30-án, hétfő délután 4 órakor: egyházkerületi pénzügyi bizottság ülése. Január 31-én, kedd délelőtt 9 órakor a kollégiumi igazgatótanács ülése. Január 31-én, kedd délelőtt 11 órakor az egyházkerületi diakoniaügyi bizottság gyűlése. (Az egyházkerületi közgyűlés lezajlása után, február 7-én az első, — február 14-én a második lelkészképesítő vizsgák kezdődnek.)

Szavazatbontás. Folyó évi január hó 17-én bontotta fel egyházkerületünk erre illetékes küldöttsége az egyházkerületi tanácsbírói szavazatra, egy tanári és két tanítói képviselőre beadott szavazatokat. A szavazás szép egyetértéssel történt. Alig egy-két szavazat kivételével az összes szavazatokat a következők nyerték el:

egyházkerületi tanácsbíró lett Gönczy Béla vésztői lelkész, egyházkerületi jegyző;
a nyíregyházi Leánykálvineum tanári képviselője lett: Ifj. Porzolt István mb. igazgató;
egyházkerületi tanítóképviselők lettek: Dr. Nagy Lajos és Lenkei Endre.

(Feltűnően sok volt a hibás szavazólevél és pedig javarészt azért, mert régi szavazólap-nyomatványt használtak az egyes gyülekezetek, amelyen a jegyző aláírása nincs kitéve s így az hiányzott.)

Kitüntetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Mezey Sándor mezőtúri református gimnáziumi igazgatót, tanügyi főtanácsosi címmel tüntette ki. Hű munkájával, Isten országát az ifjúság lelkében építő szolgálatával méltán megérdemelte a kitüntetést, melyhez szívből gratulálunk, — Jézusunk mondaná szerint „*inkább azon örvendezzén, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben*“ (Luk. ev. X: 20. b.)

Lesújtó hír jött Szatmárról és Nagyváradról. Az 1938. évvégi statisztika Szatmáron ez: Áttért a református egyházba 2 férfi és 2 nő; kitért tőlünk 10 férfi és 22 nő. A szatmárnémetii egyházban áttért 4 férfi és 1 nő; kitért 5 férfi és 12 nő. Folytatódik a szomorú statisztika Nagyváradon így: áttért férfi 7, nő 8; kitért férfi 45, nő 52. Mélyen megrendítő ezekben a híradásokban az, hogy a *kilépők, egy-két kivétellel mind görög katolikusok és görögkeletiek lesznek*... Úgy értesülünk, hogy így van ez az egész megszállt területen. Folyik a felgöngyölítés nagy munkája s annak éles ráspolya elsőhelyen a református magyarak ellen irányul.

Lapunk vezetőhelyén számolunk be arról az országos jelentőségű eseményről, hogy a debreceni református egyházmegye új gondnokát meleg ünnepléssel beiktatta. E helyen megemlékezünk arról, hogy az új egyházmegyei gondnokot a beiktató gyűlésen üdvözlötték: D. Dr. Révész Imre püspök az Egyetemes Konvent, a Tiszántúli református egyházkerület és a Kollégium nevében; Dr. Bacsó Jenő rektor a debreceni Tisza István Tudományegyetem nevében; Uray Sándor egyházmegyei tanácsbíró az egyházmegye lelkipásztorai nevében; Dr. Tunyogi Szűcs Géza tanácsbíró az egyházmegye alkotó tagjai nevében; Papp Gyula igazgatótanító az egyházmegye tanítósa nevében; végül igen kedves köz-

vetlen szavakkal Barra József monostorpályi községi bíró az új gondnok szülőfaluja nevében.

A „Korunk Szava“ közli: „Budapesten ma már jobban szeretik a kutyákat, mint a gyermekeket. Ma a csecsemők száma Budapesten: 9600, a kutyáké: 22,692!”

Aranylakodalm. Kabán általánosan tisztelt Gere Máté és Fodor Rebeka református egyháztagok — akik 1936. év őszén márvány úrasztalát ajándékoztak a kabai református egyháznak — január 11-én ülték házasságuk ötvenéves fordulóját. A szép évfordulón Dr. Papp Géza kabai lelkész tartott családi istentiszteletet.

HIVATALOS ÉRTESETÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
289—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a „Népbarát“ kiadványok terjesztése tárgyában.

A református iratterjesztő munkának egyházi lapjainkban mind erőteljesebben elhangzott sürgetésére megindítottuk „Népbarát“ címen a Szeretetszövetség sajtóvállalkozását. Eddig 15 füzet és kötet jelent meg. Az erre illetékes körök helyesléssel és örömmel üdvözölték az indulást, a felkért összes lelképásztorok közül azonban eddig kevesen vállalkoztak a kiadványok gyülekezeti lerakatának kezelésére, ami kérdésessé teszi a vállalkozás sikerét s a kiadványoknak a néphez eljuttatását. Iratterjesztő útján szórni szét a füzeteket a nép között, anyagi nehézségbe ütközik, mert az iratterjesztés ma a kiadványok árának felét igényli, ami az árak magasabb szinten megállapítását vonja maga után, mint ahogy ez az elterjesztés érdekében kívánatos volna.

Felkérem lelképásztortestvéreimet a *gyülekezeti lerakatok* vezetésére s általában a *Népbarát* kiadványainak a néphez eljuttatása körüli hathatós, buzgó közreműködésére.

Debrecen, 1938 január 18.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
306—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a visszacsatolt Felvidékről átlépő tanulók felvétele tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 132,020—1939. IX. ü. o. szám alatt kelt leiratával közli, hogy a visszacsatolt Felvidékről a különböző iskolákba felvételre és átlépésre jelentkező tanulóakra névve irányelveket adott meg a Hivatalos Közlöny 1938. évi 22. szám 427. lapján. Ezek szerint: „a tanulóifjúságot a visszacsatolásból kifolyólag hátrány, károsodás nem érheti“. Tudomás és további eljárás végett értesitem közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait, hogy a *visszacsatolt Felvidékről* — az ott megszerzett érvényes, népiskolai IV. osztályról szóló bizonyítvány alapján — gimnáziumi (polgári iskolai) felvételre jelentkező tanulók a folyó iskolai évben minden különbözőzeti vizsgálat nélkül felvehetőek a gimnázium (polgári iskola) I. osztályába.

Debrecen, 1939 január 20.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
449—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű Esperes urakhoz családi pótlék kérelmezése tárgyában.

Az 5500—1933. II. számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri körirat c) pontjának harmadik bekezdése értelmében a református lelkészt, lelképásztort, missziói lelkészt, theol. akadémiai tanárt, segédlelkészt, családi pótlék a

felesége után abban az esetben illette, ha a feleség nem állott az államnál, vagy az állammal viszonyosságban álló hatóságnál, hivatalnál, intézetnél stb. tényleges szolgálatban, sem ilyenektől nyugellátást vagy kegydíjat nem élvezett.

Ezt a körülményt a kérvény felterjesztése során az illetékes esperesnek minden esetben igazolnia kellett.

A közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok anyagi helyzetének családvédelmet szolgáló javításáról szóló 1938. évi XXXVIII. tc. 2. §-ának 3. (harmadik) bekezdése az eddigi állapottal szemben azt a megszorító rendelkezést tartalmazza, hogy ha az alkalmazott feleségének a családi pótlék havi összegét — jelenleg 12 P-t — elérő keresete, nyugdíja vagy más járandósága van, az alkalmazott részére a feleség után családi pótlék nem jár.

Ez új rendelkezéssel kapcsolatban felhívom a nagytiszteletű Esperes urakat arra, hogy a jövőben a feleség utáni családi pótlék kérvényezésénél az eddigi feltétel helyett azt igazolják, hogy a *lelképásztor, missziói lelkész, theol. akadémiai tanár, segédlelkész feleségének a családi pótlék havi összegét, 12 P-t elérő keresete, nyugdíja vagy más járandósága nincs.*

Egyben felhívom az Esperes urak figyelmét arra is, hogy az esetben, ha nem kongruás lelképásztori álláson szolgáló lelkész, vagy általában theol. akadémiai tanár, illetve segédlelkész folyamodik első ízben akár feleség, akár gyermek, akár „egyéb családtag“ után családi pótlékért, a többi feltételek mellett Esperes úrnak azt is igazolnia kell, hogy a folyamodó a családi pótlékra jogosító állást mely napon foglalta el.

Debrecen, 1939 január 26.

Atyafiságos tisztelettel:

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetések

A békési református reál-gimnáziumnál elhalálozás folytán megüresedett *latin-német szakos rendes tanszékre* helyettes minőségben a szabályszerű illetményekkel pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak középiskolai képesítést nyert latin-német szakos református vallású tanárok. Pályázók a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz intézett folyamodványukat — melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, magyar állampolgárságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk, végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, katonai viszonyaik, esetleges eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandók — 1939 február 6-ig a békési református gimnázium igazgatóságához küldjék be. Az állás azonnal elfoglalandó. *Karácson András* s. k. elnök-lelkész, *Berentés Lajos* s. k., gimn. igazgató.

Az *ibrányi* református egyház pályázatot hirdet helyettes tanítói állásra. Fizetés törvényszerinti. Határidő 8 nap. Állás azonnal elfoglalandó.

A *Kisújszállási* református egyház *helyettes tanítónőt* keres folyó tanév végéig. Fizetés 20%-a egyháztól, a többi államszolgálat. Kötelesség: A III. leányosztály tanítása, vasárnapi iskola vezetése, belmissziói munkákban való segédkezés. Pályázhatnak a VKM 69,030—1934. VI. ü. o. számú rendeletben foglalt feltételeknek megfelelő okleveles tanítónők. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények válaszbélyeges borítékkal ellátva *Bucsay László* református lelkész, iskolaszéki elnök, *Kisújszállás* címre küldendők.

Porcsalma református egyháza pályázatot hirdet a IV. számú *tanítói* állásra. Fizetés törvényszerű, készpénz és lakbér a Központi Illetményhivatal útján. Kötelesség az egyházi Törvények és a Szolgálati Pragmatika szerint. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Csak állásban levő segéd- és rendes tanítók pályázhatnak. Ifjúsági munkában énekvezetésben jártasság előny. Szabályszerűen felszerelt kérvények válaszbélyeggel Református Lelkész, *Porcsalma*, küldendők. Az állás a választás megerősítése után azonnal elfoglalandó.

TARTALOM:

Dr. Szentpéteri Kun Béla beiktatása a debreceni református egyházmegye gondnoki tisztségébe
Falusi glosszák
Hírek az egyházmegyéből — Gyászrovat — Különfélek — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések.

Dr Hegyaljai Kiss Géza imakönyvei:

1. **DICSŐSÉG ISTENNEK!** Templomi. Ünnepi.
Ára kötve 5 pengő, füzve 4 pengő. Portó 70 fillér.
2. **ÁLDJÁTOK NAPRÓL-NAPRA!** Templomi.
Köznapi. Ára kötve 5 P, füzve 4 P. Portó 70 fillér.
3. **SZÍVEMTEPLOMA.** Családi, mindennapra.
Ára kötve 5 pengő, vászonkötésben 5 pengő 50 fillér.
Bőrkötés, arannyal 9 pengő 50 fillér. Portó 40 fillér,
bőrkötés 70 fillér.

Rendelés: **Városi nyomda** Debrecen, Böszörményi-út 6. — **Dr. Hegyaljai Kiss Géza**
Debrecen, Kassa-út 12. Csekkszámla 29,351.

„Mé iusz“ könyv- és papirkereskedés
Debrecen, Ferenc József-út 26. sz.

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete

üggyében forduljon bizalommal

Dienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához

DEBRECEN, Bethlen-utca 21. szám

123 megbízható cégnél

nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen jelent fizetési kötelezettséget! A havonta megújuló állandó továbbvásárolhatás jogával!

a „Takarékosság“ Kereskedelmi R.-T.

bevásárlási rendszere, mely a mai gazdasági helyzet legmegfelelőbb beszerzési módját biztosítja a vásárlóközönség számára

A „TAKARÉKOSSÁG“ vásárlási igazolványai és utalványai a „Takarékosság“ igazgatóságánál igényelhetők

Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.

SESZTINA LAJOS

Alapította 1819-ben Sesztina János. **vasnagykereskedése**
Telefon 20-06. és 15-48. **Debrecen.**

Külön fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőrlő-kécek, húsvágó-gépek

Jándi református egyházközségnek szállított 598 kilogr.-mmos
„Gróf Bethlen István-harang“

ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE

Szlezák László

harang- és ércöntőde,
harangfelszerelési és haranglábgyára

Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.

(Frangepán-u. mellett) SAJÁT HÁZI
Telefon: 291-3-53

KITÜNTETVE: Párisi világiállításon díszoklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel, több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!

Előnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállítás díjtalan!